

TEKST 3: Tidlige vidnesbyrd om muslimernes hærgen i 630'erne

Herunder en række tidlige vidnesbyrd om de arabiske plyndringer i Syrien og Palæstina-området i årene 634-636, der viste sig at være indledningen til den muslimske erobring.

Anonym:¹

- 5 [...] og i januar² antog Emesas³ [sønner] ordet for deres liv,⁴ og mange landsbyer blev lagt øde af drab begået af Muhammads⁵ [arabere], og et stort antal mennesker blev dræbt og fanger [blev taget] fra Galilæa så langt som Beth [...] og araberne slog lejr ved [Damaskus?] [...] og vi så overalt [...], og olivenolie, som de bragte med sig og [...] dem. Og d. [26.] maj gik sak[ella]rios⁶ [...] kvæg [...] fra området i nærheden af Emesa og romerne⁷ forfulgte dem [...] og d. 10. [august]
- 10 flygtede romerne fra området omkring Damaskus [...] mange [mennesker] omkring 10.000 [blev dræbt]. Og ved årsskiftet kom romerne; og d. 20. august i år 9[4]7⁸ samledes i Gabitha⁹ [...] romerne og mange mennesker blev dræbt [...] r[omerne] [...] 50.000.¹⁰

"Præsten Thomas":¹¹

- 15 År 945¹², indiktion¹³ VII: Fredag d. 4. februar ved den niende time var der en kamp mellem romerne og Muhammeds arabere¹⁴ i Palæstina tolv mil øst for Gaza. Romerne flygtede og efterlod patricieren, søn af Wardan, som araberne dræbte.¹⁵ Omkring 4000 fattige landsbyboere i Palæ-

¹ Følgende fragment stammer fra en notits, der var skrevet i et syrisk manuskript (folio 1 af BL Add. 14,461), der indeholdt Mattæus- og Markus-evangeliet. Notitsen kan være skrevet ca. 636. Forfatteren er ukendt, men muligvis et øjenvidne. Teksten er kun fragmentarisk bevaret, hvorfor dens indhold og betydning er omdiskuteret blandt forskere. Lakuner og rekonstruktioner er markeret med []

² Sandsynligvis årsskiftet 634-635

³ *Emesa*: by i Syrien. Idag Homs. Emesas sønner, dvs. Emesas befolkning.

⁴ Antog ordet for deres liv: overgav sig til araberne.

⁵ *Muhammed*: på syrisk: MWHMD

⁶ *Sakellarios*: byzantinsk embedstitel..

⁷ *Romerne*: byzantinerne

⁸ *År 947*: Ifølge den ældre syrisk-græske kalender regnedes tiden fra 1. oktober 312 f.Kr. År 947 er derfor 1. okt. 635 til 30. sept. 636

⁹ *Gabitha*: eller Jabiya, by i Syrien i Golan-højderne nord for Jarmuk-floden. I slaget ved Jarmuk d. 20. august 636 besejredes byzantinerne af araberne.

¹⁰ Det er muligvis samme begivenheder, som den senere byzantinske historieskriver Theophanes (ca. 758-818) beskriver (afs. 336-337) under år 633/634 – nemlig, at araberne under 'Umar angreb og trængte frem til Gabitha, hvor de besejrede byzantinerne. Den byzantinske kejser, Heraklios, udpegede en anden general, Baanes, og udsendte en sakellarios ved navn Theodoros mod araberne. Theodoros besejrede araberne ved Emesa og fordrev dem til Damaskus. Men kejser Heraklios opgav kampen og flygtede til Konstantinopel.

¹¹ Forfatteren til følgende tekst (BL Add. 14,643) angives som en syrisk (jakobitisk) præst (presbyter) ved navn Thomas. Tekstuddraget er fra en krønike forfattet 639-640.

¹² *År 945*: Dvs. år 634, jf. note ovenfor.

¹³ Indiktion: I middelalderen en angivelse af et års plads i en femtenårig periode.

¹⁴ På syrisk: tayyāyē d-Mḥmt

¹⁵ Hvem, der her er tale om, er uklart. Patricieren – dvs. patrikios – var byzantinsk æres- og embedstitel. Vi har muligvis at gøre med en ukendt byzantinsk hærfører, søn af Wardan eller Yardan (på syrisk BRYRDN). Muligvis Sergius, patrikios og hærfører fra Cæsarea, der blev dræbt i et bagholdsangreb i 634.

stina blev dræbt dér, kristne, jøder og samaritanere. Araberne hærgede hele regionen. [...]

År 947,¹⁶ indiktion IX: Araberne invaderede hele Syrien og drog frem til og erobrede Persien; araberne besteg Mardin-bjerget¹⁷ og dræbte mange munke der i [[klostrene] Qedar og Benōthō.

5 Der døde den velsignede mand Simon, Qedars dørvogter, bror til præsten Thomas.

St. Maximus Bekenderen:¹⁸

Vi ser en stamme af barbariske ørkenbeboere, som fejer hen over et fremmed land, som om det var deres eget – som utæmmelige og grusomme dyr, mennesker kun at dømmes efter deres ydre fremtræden, hærger de en civiliseret stat.

10

J. M. Rosenløv: *Kalifatet – Dets ekspansion og det muslimske herredømme i Palæstina og Syrien* (2014)

Oversættelser efter A. Palmer o.a.: *The Seventh Century in Wets-Syrian Chronicles Including Two Seventh-Century Syriac Apocalyptic Texts*, (1993) s.2-4, 18-19 samt R. G. Hoyland: *Seeing Islam As Others Saw It: A Survey And Evaluation of Christian, Jewish And Zoroastrian Writings On Early Islam*,(1997) s.117-120.

15

¹⁶ Dvs. år 636

¹⁷ Bjerg i det nordlige Syrien (i dag Tyrkiet)

¹⁸ St. Maximus Bekenderen (ca. 580-662) var munk og teolog. I sit såkaldte didaktiske brev (epistel 14) til den byzantinske guvernør i Alexandria, kommenterer han de arabiske muslimers fremtrængen. Brevet (*Epist. XIV, MGP 91, 540A*) er skrevet mellem 634 og 639.